

ODPIS

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2009 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia NSA Iwona Tomaszewska

Sędzia WSA Barbara Gebel

Sędzia WSA Arkadiusz Windak (spr.)

Protokolant Aneta Kukła

po rozpoznaniu Wydziale II na rozprawie w dniu 25 listopada 2009r.

sprawy ze skargi Zbigniewa Nowaka

na bezczynność Prezesa Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

w przedmiocie udzielenia informacji publicznej

I zobowiązuje Prezesa Sądu Apelacyjnego w Szczecinie do rozpatrzenia wniosku Zbigniewa Nowaka z dnia 17 czerwca 2009r. w zakresie obejmującym doręczenie kopii wskazanej w nim uchwały Sądu Dyscyplinarnego z dnia 18 grudnia 2007r. w terminie 14 dni od dnia doręczenia prawomocnego wyroku,

II zasądza od Prezesa Sądu Apelacyjnego w Szczecinie na rzecz Zbigniewa Nowaka kwotę 100 (sto) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego.

Na oryginale właściwy/we podpis/y
za zgodność z oryginałem
ST. SEKRETARZ SĄDOWY

Aneta Kukła
Aneta Kukła

UZASADNIENIE

Zbigniew Nowak podaniem z dnia 17 czerwca 2009 r. zwrócił się do rzecznika dyscyplinarnego działającego przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie o wyrażenie zgody, na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej, na wgląd do akt postępowania dyscyplinarnego prowadzonego w sprawie byłej sędzi Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze Janiny Kinki, o pociągnięcie do odpowiedzialności której wystąpił Instytut Pamięci Narodowej oraz o sporządzenie i przekazanie kopii uchwały sądu dyscyplinarnego z dnia 18 grudnia 2007 r. w tej sprawie. Wnioskodawca wskazał, że dane ustawowo chronione mogą zostać zanonimizowane, a w przypadku braku zgody na wgląd lub na wydanie kopii uchwały wnosi o wydanie decyzji administracyjnej.

Pismem z dnia 21 lipca 2009 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, powołując się na art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98 poz. 1070 ze zm.) oraz art. 156 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89 poz. 555) – dalej kpk, odmówił uwzględnienia wniosku. Odmowę uzasadnił treścią art. 156 kpk, zgodnie z którym akta sprawy sądowej udostępnia się i daje możliwość sporządzania z nich odpisów stronom, podmiotowi określonemu w art. 416 kpk, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym. Wnioskodawca nie należy do kręgu tych podmiotów. Prezes Sądu Apelacyjnego poinformował, że wobec szczególnej regulacji prawnej zawartej w art. 156 kpk wniosek o udostępnienie dokumentów z akt sprawy dyscyplinarnej nie może być rozpatrywany w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Po uzyskaniu takiego stanowiska Zbigniew Nowak wniósł do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie skargę na bezczynność Prezesa Sądu Apelacyjnego w Szczecinie polegającą na nie wydaniu decyzji administracyjnej odmawiającej wydania kopii uchwały Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego sygn. akt ASDo 5/07, uchylającej sędzi w stanie spoczynku Janinie Kinka immunitet sędziowski. Skarżący podniósł, że ustawa o ustroju sądów powszechnych przewiduje jawność postępowania w sprawach o uchylenie immunitetu sędziom, a także, iż wyroki sądu stanowią informację publiczną o czym świadczy publikowanie przez WSA w Szczecinie wyroków tego sądu w Internecie. Skarżący wniósł o zobowiązanie organu do wydania odmownej decyzji administracyjnej, co umożliwi zaskarżenie tej

decyzji do sądu administracyjnego.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie zważył, co następuje:

W rozpoznawanej sprawie w pierwszej kolejności należało ustalić, czy uchwała sądu dyscyplinarnego w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej stanowi informację publiczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.).

Zgodnie z art. 1 w/w ustawy, każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu na zasadach i w trybie w niej określonych.

Uchwała dotycząca zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej dotyczy funkcjonariusza publicznego jakim jest sędzia w związku z tym jej treść stanowi informację publiczną.

Podstawę prawną do podjęcia w/w uchwały przez sąd dyscyplinarny stanowi art. 80 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.). W postępowaniu toczącym się przed sądem dyscyplinarnym w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej lub na jego tymczasowe aresztowanie odpowiednie zastosowanie mają przepisy o postępowaniu dyscyplinarnym, zawarte w ustawie Prawo o ustroju sądów powszechnych, zaś w zakresie nimi nieuregulowanymi odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2009 r., sygn. I KZP 5/09 - OSNKW 2009/7/51). Podkreślić jednocześnie należy, że w postępowaniu zmierzającym do podjęcia uchwały na mocy art. 80 § 2c w/w ustawy, nie ustala się winy sprawcy, nie wymierza mu kary, nie dochodzi do skazania a wydana uchwała nie jest rozstrzygnięciem merytorycznym w kwestii odpowiedzialności za delikt dyscyplinarny. Postępowanie o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego nie może być zaliczone do postępowania dyscyplinarnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego z dnia 29 października 2008 r., SNO 61/08 - Lex nr 491426).

Treść przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej pozwala na stwierdzenie, że jeżeli sprawa dotyczy władz publicznych lub podmiotów pełniących zadania publiczne lub funkcje publiczne, to prawo do uzyskania o niej informacji,

w tym do udostępnienia określonych dokumentów, jest możliwe w oparciu o przepisy ustawy o dostępie do informacji publicznej z ograniczeniami wynikającymi głównie z przepisów o ochronie informacji niejawnych i o ochronie innych tajemnic ustawowo chronionych (vide: art. 5 w/w ustawy; por. M. Jaśkowska „Dostęp do informacji publicznych w świetle orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego”, wyd. z 2002 r., s. 50 i nast.).

W sytuacji, w której z wnioskiem o udostępnienie określonych dokumentów z akt sprawy sądowej zwraca się strona lub uczestnik tego postępowania, zastosowanie będą miały przepisy procesowe regulujące dane postępowanie. Stanowisko to aprobowane jest w orzecznictwie jak i w literaturze, w których podkreśla się, iż należy odróżnić wnioski pochodzące od stron, czy też innych uczestników postępowania od pochodzących od innych podmiotów. Strony – uczestnicy postępowania mają zapewniony dostęp do akt sprawy lecz odbywa się on na zasadach i w trybie przewidzianym przez ustawy szczególne (por. wyrok WSA w Białymstoku, II SAB/Bk 64/08; T. R. Aleksandrowicz „Komentarz do ustawy o dostępie do informacji publicznej”. wyd. 3, s. 98). Taki tryb przewidują przepisy Kodeksu postępowania karnego zawarte w art. 156.

W myśl postanowień art. 156 § 1 kpk, stronom, podmiotowi określonemu w art. 416, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym udostępnia się akta sprawy sądowej i daje możliwość sporządzenia z nich odpisów. Za zgodą prezesa sądu akta te mogą być udostępnione również innym osobom. Według § 2 art. 156 kpa, na wniosek oskarżonego lub jego obrońcy wydaje się odpłatnie kserokopie dokumentów z akt sprawy. Kserokopie takie można wydać odpłatnie, na wniosek, również innym stronom, podmiotowi określonemu w art. 416, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym.

W tym miejscu zasadnym staje się przypomnienie, że zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o dostępie do informacji publicznej, nie można, z zastrzeżeniem ust. 1 i 2, ograniczać dostępu do informacji o sprawach rozstrzyganych w postępowaniu przed organami państwa, w szczególności w postępowaniu administracyjnym, karnym lub cywilnym, ze względu na ochronę interesu strony jeżeli postępowanie dotyczy władz publicznych lub innych podmiotów wykonujących zadania publiczne albo osób pełniących funkcje publiczne – w zakresie tych zadań lub funkcji.

Zestawienie powyższej regulacji z art. 156 kpk prowadzi do wniosku, iż o ile przepisy Kodeksu postępowania karnego przewidują dla określonej grupy osób

szczególne zasady dostępu do akt sprawy i sporządzania z nich odpisów lub kserokopii dokumentów, to w zakresie przepisami tymi nieuregulowanym zastosowanie będą miały postanowienia ustawy o dostępie do informacji publicznej. Przyjęcie tezy, iż dostęp do dokumentów akt postępowania prowadzonego w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania karnego (odpowiednio stosowane w ramach postępowania dyscyplinarnego i postępowania zmierzającego do wyrażenia zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej) jest w sposób zupełny uregulowany w art. 156 kpk, który konkretyzuje możliwość uzyskania kserokopii dokumentów wyłącznie oskarżonemu lub jego obrońcy oraz innym stronom, podmiotowi określonymu w art. 416 kpk, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym, oznaczałoby, że osoby trzecie nie będące uczestnikami postępowania w sensie procesowym, nie mogłyby uzyskać jakiegokolwiek kserokopii dokumentów z akt sprawy w oparciu o ustawę o dostępie do informacji publicznej. W takim stanie rzeczy cytowany wyżej art. 5 ust. 3, który ze swej istoty daje uprawnienia dostępu do informacji każdemu obywatelowi, nie mógłby być stosowany, nawet gdyby dotyczyło to postępowania prowadzonego i związanego z realizowaniem przez stronę danego postępowania określonych zadań funkcjonariusza publicznego.

W oparciu o przedstawione rozważania, orzekając w niniejszej sprawie Sąd nie podzielił stanowiska Prezesa Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, iż brak uregulowań prawnych w zakresie dostępu do treści uchwały sądu dyscyplinarnego osobom nie będącym uczestnikami postępowania poprzedzającego jej podjęcie zamyka automatycznie drogę do zapoznania się z nią skarżącemu w trybie dostępu do informacji publicznej oraz, że zgoda taka może być uzależniona jedynie od swobodnego uznania prezesa sądu. Ewentualne ograniczenie w tym zakresie, czyli brak zgody prezesa sądu, można rozpatrywać wyłącznie w kategoriach wyjątku od zasady dostępu do informacji. Za taką wykładnią, mającą tu odpowiednie zastosowanie, przemawia również zasada jawności wyrażona w art. 355 kpk.

W sytuacji zgłoszonego żądania sporządzenia kserokopii uchwały sądu dyscyplinarnego organ, będący w posiadaniu tejże informacji i będący jej twórcą, winien ją udostępnić w całości bądź w części albo odmówić jej udostępnienia – w formie decyzji - powołując się na przyczyny stanowiące podstawę odmowy wynikającą z innych regulacji prawnych, np. dotyczących tajemnicy ustawowo chronionej (z ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych – Dz. U. Nr 11, poz. 95 ze zm.).

Żądanie Zbigniewa Nowaka zawarte w piśmie z dnia 17 czerwca 2009 r. skierowane do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Szczecinie dotyczyło informacji publicznej i wskazywało sposób i formę udostępnienia informacji, obejmującej żądanie udostępnienia do wglądu akt postępowania poprzedzającego wydanie uchwały z dnia 18 grudnia 2007 r. (mylnie określanych przez skarżącego mianem akt postępowania dyscyplinarnego) oraz przekazanie kopii w/w uchwały. Orzekając w sprawie Sąd odniósł się jednak wyłącznie do drugiego wniosku, bowiem w złożonej skardze zarzutem bezczynności objęta została wyłącznie kwestia uzyskania kopii uchwały sądu dyscyplinarnego.

W związku z tym, że Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie nie udostępnił wnioskodawcy informacji zgodnie z wnioskiem, ani nie wydał decyzji o odmowie udzielenia żądanej informacji, należało uznać, że pozostaje w bezczynności.

Mając powyższe na uwadze Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie, działając na podstawie art. 149 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.) orzekł jak w sentencji wyroku. O kosztach postępowania rozstrzygnął w oparciu o art. 200 w/w ustawy.

Na oryginale właściwy za podpis/y
za zgodność z oryginałem
ST. SEKRETARZ SĄDOWY

Anna Kukło
Anna Kukło